

## Luomutukikoulutuksissa keväällä 2023 esitetyt kysymykset ja vastaukset

1. Pitääkö nyt uudella kaudella luomutilalla mehiläiset olla luomussa myös?  
*V: Ei tarvitse*
2. Koulutusvaatimus Neuvo-järjestelmän kautta voinee täytyä useasta osiosta esim. 1,5 h + 1,5 h? *V: Kyllä, vähintään 3 tuntia sitoumuskauden aikana*
3. Paljonko hernekasvustossa voi viljan osuus olla tukikasvina ettei sitä lueta seoskasvustoksi?  
*V: Peltoherneellä voi käyttää pienen määrän viljaa tukikasvina. Pienenä määränä voidaan pitää alle 10% osuutta kasvustosta. Tällöin on mahdollista saada myös erikoiskasvipalkkio.*
4. Minne raja vedetään peltokäytössä olevan alueen raja jos alueen pinnankorkeus on vain 0,3 metriä keskiveden pinnasta? Elikkä tavanomaisia peltoviljelyn toimenpiteitä ei voi tehdä kuin joskus hyvällä onnella.  
*V: Tukikelpoisilla lohkoilla tulee tällä uudella ohjelmakaudella harjoittaa joka vuosi maataloustoimintaa. Tämä voi toteutua joko muokkaamalla, niittämällä tai laiduntamalla. Jos tätä ei esim. nurmilla satelliittiseurannalla voida todeta 31.8 mennessä tehdyksi ei ko. lohkolle voida tukea maksaa. Lohkon tai sen osan voi poistaa maatalouskäytöstä ja palauttaa taas seuraavana vuonna. Jos vain osa lohkoista on vaikea hoitaa, niin jakaminen voisi olla ratkaisu.*
5. Koska vipu kartoissa näkyy pysyvät nurmet 2022 koska nyt niitä ei näy? Jos pysyvä nurmi 21 niin varmaan 22 vuonnakin mutta jos lisääntynyt niin kiinnostaisi. *V: Vipu-kartoissa näkyy myös nurmivuodet 4 ja 5.*
6. Voiko monivuotisilla puutarhakasveilla käyttää saneeraus- tai maanparannuskasveja?  
*V: Voi käyttää, muttei siitä makseta ympäristökorvausta. Saadakseen ympäristökorvauksen on maanparannus- ja saneerauskasvit toimenpidettä toteutettava lohkoilla, joka on edellisenä vuonna ollut yksivuotisen tuotantokasvin viljelyssä. Vipu-palvelussa voit nähdä, millä lohkoilla tätä toimenpidettä voi toteuttaa. Maanparannus- ja saneerauskasvia ei voi viljellä aluskasvina.*
7. Kelpaako myyntikasviksi nurmisiemenviljelyala? 1 vuosi pääasiassa kasvatusta tai 2 vuotiset kasvit jossa siemen muodostuu 2 vuonna?  
*V: Sertifioitu nurmisiemenviljelyala kelpaa myyntikasviksi.*
8. Maksetaanko luomu tukea riistapelloista?  
*V: Jos riistapellon ilmoittaa viherkesanto (riista, maisema ja pölyttäjä), lohkolle maksetaan luomukorvaus. Jos riistapellon ilmoittaa ekojärjestelmän monivuotoisuuskasvit, riista, lohkolle ei makseta luomukorvausta.*
9. Yhteiskäyttölohkosta: eikö se toinen tila voi olla tavanomainen vaikka olisi vain pysyvällä nurmella tms.? *V: Ei voi. "Luomusitoumusta ei voi antaa lohkoista, joka on yhteisessä käytössä maatilalla, joka viljelee muutoin kuin luonnonmukaisesti" (Vna 80/2023, 4§).*
10. Voiko lohkot laittaa luomusitoumukseen, vaikka ei noudata lohkoilla viljelykiertoa?  
*V: Viljelykiertoa ei tarvitse noudattaa niillä lohkoilla, joita pidetään jatkuvasti nurmella luomusuunnitelman mukaisesti eikä monivuotisilla kasveilla. Lohkojen on kuitenkin oltava korvauskelpoisia ja maankäyttömuodoltaan peltoa, jotta ne voidaan ottaa mukaan luomusitoumukseen. Luomusitoumus edellyttää luonnonmukaisen kasvintuotannon tuotantoehtojen noudattamista. Viljelykierron toteutumista seurataan tuotantotarkastuksilla.*
11. Mikä on sanktio, jos ei onnistu tuottamaan riittävää määrää myyntikasveja?  
*V: "Jos luonnonmukaisesti viljeltävien myyntikasvien pinta-alavaatimusta ei ole noudatettu, luonnonmukaisen tuotannon korvausta vähennetään prosenttiosuudella, joka on*

- myyntikasvien puuttuva prosenttiosuus 1,5-kertaisena. Jos myyntikasvien puuttuva prosenttiosuus on alle viisi prosenttia, sovelletaan viiden prosentin vähennystä. Luonnonmukaisen tuotannon korvausta vähennetään 30 prosenttia, jos rehua ei toimiteta kotieläintuotantoa koskevan luomusitoumuksen tehneiden maatilojen karjan rehuksi kirjallisen sopimuksen mukaisesti." (Vna 134/2023, 29§)*
12. Jos viljelee ruisvehnää eikä se ehdi tuleentua säiden takia ja sen korjaa tällöin rehuksi, kelpaako se myyntikasviksi, vaikka yleisesti ennen tuleentumista korjatut vihantaviljat eivät kelpaa?
- V: Tulkinta on tällä hetkellä se, että kasvuston pitäisi saavuttaa keltatuleentumisaste ennen sadon korjuuta, jotta kasvusto hyväksytään myyntikasviksi.*
13. Mitä tarkoittaa koskee jatkossa myös luomuviljelijöitä, nurmien uudistus nurmille, jos luomuemolehmätila, jossa ei viljellä viljaa, mitä tapahtuu lohkoille, millä kohdilla jämähtää pysyväksi nurmeksi?
- V: Lohkolle tulee pysyvän nurmen status kuudentena nurmivuonna. Nurmivuosien laskenta nollaantuu, jos lohkolle kylvää jotain muuta kasvia kuin nurmea. Jos esim. Kylvää nurmen jälkeen lohkolle syysviljan, niin nurmivuodet nollaantuvat ja laskenta alkaa uudelleen siitä, kun lohkolle seuraavan kerran tulee nurmikasvi.*
14. Viljelykiertovaatimus jos luomutilalla viljellään pelkkää nurmea, apila riittää?
- V: Kyllä. Viljelykiertovaatimus ei koske sellaisia nurmialoja, joita luomusuunnitelman mukaan pidetään nurmella jatkuvasti (esim. suojavyöhykkeet, laidunnurmet ja muut pitkäaikaiset nurmet)*
15. Pysyviksi nurmiksi ei lueta suojavyöhykealoja heinämaalla?
- V: Suojavyöhykelohkoilla lasketaan myös nurmivuodet eli kuudentena vuonna suojavyöhykenurmi saa pysyvän nurmen statuksen.*
16. Miten muut viljan sänget kuin ohra ja kaura?
- V: Ehdollisuuden ja ekojärjestelmän kasvipeitteisyyteen käyvät kaikkien viljojen sänget.*
17. Miten kasvipeitteisyysala tarkistetaan jos talvet huonoja ja kasvusto kuollut tammikuun puolella välissä? Hyvä yritys riittänyt?
- V: Valvontaohjetta ei vielä ole, mutta aiemmin tarkastettu maastokäynnin lisäksi lohkomuistiinpanoista. Uutena monitorointi apuna?*
18. Maksetaanko jankkurilla kertaalleen ajetusta pellosto kasvipeitteisyys korvaus? V: Ekojärjestelmän kasvipeitteisyydessä ei käy muuta kuin sänki ja aito kasvi, eli ei käy minkäänlainen muokkaus eikä jankkurointi. Ehdollisuudessa kevennetysti muokattu ala on määritelty ehdollisuuden asetuksella ja siellä sanotaan, että ehdollisuuden vähimmäismaanpeitteenä hyväksytään nurmikasvien ja 1 kohdassa tarkoitettujen viljelykasvien alat, jotka on muokattu kevennetysti, jos muokkaus tehdään kultivaattorilla, lautasäkeellä, joustopiikkiäkeellä, lapiorullaäkeellä tai rullailmastimella kerran ajaen; --> muut laitteet eivät käy. Eli jankkurointi ei ole ok.
19. Millainen pelto määritellään lintupelloksi? V: Viljelijä voi valita toimenpiteen lohkolle, jotka on tunnistettu paikkatietoaineiston perusteella luonnonvaraisten kurkien, hanhine tai joutsenten merkittäviksi muuton aikaisiksi levähdys- ja ruokailupaikoiksi. Tunnistetut alat tulevat näkyviin Vipuun. Alat ovat mukana aineistossa, jos niistä on haettu vuosien 2017–2022 aikana vähintään kaksi kertaa vahinkokorvausta ELY-keskuksen kautta.
20. Onko viljavuustutkimuspakko sidottu ympäristösitoumukseen?

*V: Myös ehdollisuus vaatii, että ennen lannoitusta tiedetään lohkon maalaji ja viljavuusluokka. Ympäristösitoumus vaatii viljavuustutkimuksen viiden vuoden välein, mutta ehdollisuuteen riittää 10 vuoden välein tehty tutkimus.*

21. Varmistan, että olihan nyt niin, että ekojärjestelmän monimuotoisuuspellon voi kuitenkin valita luomussa mutta siitä ei vaan saa luomukorvausta?

*V: Voi valita, mutta jos sen ilmoittaa ekojärjestelmään, niin siitä ei makseta kasvintuotannon luomukorvausta. Luonnonmukaisen tuotannon kotieläinchorotus kylläkin maksetaan.*

22. Koskeeko puidenleikkauskielto ojan varrella olevia vesakoita; saako ne murskata niiton yhteydessä?

*V: Saa murskata. Puilla tarkoitetaan vähintään 4 metriä korkeaa yksi- tai monirunkoista puuta tai puumaista pensasta. Näilläkin leikkauskielto on ajalla 1.5-31.7.*

23. Jos tulee tilalle Naturcomilta siemenseos, jossa lukee, että se kelpaa luomuun - voiko sen käyttökelpoisuuteen luottaa?

*V: Aina on itse tarkistettava vakuustodistuksesta, onko seoksen kaikki komponentit hyväksytyt luomussa.*

24. Edellyttääkö kantasiemenen käyttö sopimusta? Ei varmaan saakaan ilman sopimusta?

*V: Sertifioitua siementuotantoa varten on kantasiemenelle voimassa yleinen lupa 31.1.2024 asti. Lajit ja lajiryhmät, joita lupa koskee, on lueteltu Ruokaviraston yleisessä luvassa.*

25. Onko tavanomaisen rehun käytön lupa maksullinen? *V: Kyllä*

26. Miten hevostilojen lanta kun peltoa talleilla on vähän eläinmääriin verrattuna? Onko sallittua, jos 2 ey/ha ylittyy?

*V: Lannasta on tehtävä laajaperäisselvitys. Teollismaiseksi lannaksi katsotaan tavanomainen tuotanto, jossa eläinmäärä ylittää 2,0 ey/ha. Lanta ei kuitenkaan ole teollismaista jos lanta levitetään useamman tilan peltoalalle niin, että eläintiheydeksi keskimääräistä lannanlevitysalaa kohti laskien tulee korkeintaan 2,0 ey/ha.*

27. Lasketaanko viljelykierron palkokasviksi pelkkä apilanurmi? *V: Kyllä*

28. Saneerauskasvit: onko kasviluettelossa yhtään heinämaista kasvia? *V: Ei ole*

29. Saako saneerauskasviseoksessa olla muita kasveja, kuin ne, mitkä ympäristökorvauksen ehtoissa luetellaan? Olisi hyvä, jos voisi yhdistää saneerauskasvin ja viherlannoituskasvin.

*V: Maanparannus tai saneerauskasveja ovat: aitohunajakukka, auringonkukka, kumina (ensimmäisen vuoden kasvusto), mailaset, mesikät, rehuvirna, ruisvirna, samettikukka, sikuri, sinappi (vain valkosinappi eli keltasinappi), öljy- ja muokkausretikka (voi olla myös muokkausretiisi), edellä mainittujen kasvien seokset.*

- 
30. Pysyvän nurmen muodostuminen luomutiloilla. Mistä laskenta alkaa?

*V: Seuranta menee normaalisti eli vuosi 2018 on viitevuosi, josta laskenta alkaa ja VIPUkin tässä neuvoo.*

31. Luomussa pitää nyt uutena käydä kolmen tunnin koulutus 1.5. jälkeen? *V: Yhden päivän koulutus tulee käydä sitoumuskauden aikana tai sitten voi käyttää Neuvo 2030 neuvontaa vähintään 3 tuntia. Vielä ei ole tiedossa mikä koulutus kelpaa.*

32. Kelpaako luomussa yhteiskäyttölohkoksi sellainen, että on sekä luomulohko ja tavanomainen lohko samassa?

*V: Ei kelpaa, molempien pitää olla luomussa niin sitten käy yhteiskäyttölohkoksi.*

33. Jos myyntikasvivaatimus ei täyty, mikä on seuraamus? *V: Jos luonnonmukaisesti viljeltävien myyntikasvien pinta-alavaatimusta ei ole noudatettu, luonnonmukaisen tuotannon korvausta*

*vähennetään prosenttiosuudella, joka on myyntikasvien puuttuva prosenttiosuus 1,5-kertaisena. Jos myyntikasvien puuttuva prosenttiosuus on alle viisi prosenttia, sovelletaan viiden prosentin vähennystä. Luonnonmukaisen tuotannon korvausta vähennetään 30 prosenttia, jos rehua ei toimiteta kotieläintuotantoa koskevan luomusitoumuksen tehneiden maatilojen karjan rehuksi kirjallisen sopimuksen mukaisesti.*

34. Luomussa oleva myyntikasvivaatimus; tarviiko olla joku määrä kuinka paljon eläin syö, että myyntikasvivaatimus täyttyy? *V: Ei ole erikseen määritelty paljonko eläin tarvitsee rehua.*
35. Minkä prosenttiosuuden voi jättää luomusitoumuksen ulkopuolelle? *V: ei ole mitään prosenttimäärää määritelty. Sitoumukselta poisjätettäville lohkoille on oltava peruste, joka laitetaan lohkon lisätietoihin hakuvaiheessa.*
36. Katkaiseeko riistakesanto pysyvän nurmen? *V: Kyllä*
37. Miten uudella kaudella menee pysyvän nurmen ennallistaminen? Onko edelleen tila, jolla on ollut pysyvää nurmen omaavan statuksen lohko -> nyt ollut kaksi vuotta viljalla, koskeeko ennallistaminen sitä edellisiä vuosia? *V: Ennallistamisesta ei ole tullut vielä ohjeistusta.*
38. Lohkolla ruisvehnää. Sääolosuhteiden vuoksi ei voi tehdä sadonkorjuuta? Miten myyntikasvivaatimus? *V: Ei ole sadonkorjuuvelvoitetta niin korjaamattomana kelpaa myyntikasvivaatimukseen.*
39. Luomutila on tuottanut vehnää mutta ei saakaan sitä myytyä mihinkään. Vuodet eivät ole olosuhteiltaan samanlaisia, eikä ole sadonkorjuu velvoitetta. Mitä jos ei tällöin täytäkään rehu tuotantosopimusta? *V: Myyntikasvivaatimus tarkastetaan päätukihaussa ilmoitetuista kasveista. Rehuntuotantosopimusta ei tarvita, jos myyntikasveja viljelee 30% sitoumusalasta. Rehuntuotantosopimus tehdään nurmesta, jota ei lasketa myyntikasviksi. Myyntikasvivaatimuksen voi välttää, jos tilan pinta-alasta on vähintään 50% nurmea ja se korjataan luomutilan eläimille rehuksi. Luomueläintilalla on oltava luomukotieläintilan sitoumus.*
40. Tuottamatonala 4 % luomussa, jos on viherkesantoa niin miten monta vuotta voi olla peräkkäin samalla loholla jne.? *V: Ei ole määritelty enimmäismäärää kesantovuosille samalla loholla.*
41. Luomussa voi ilmoittaa viherlannoitusnurmea, jos on ekojärjestelmässä mutta ko. Alalle ei makseta tällöin luomukorvasta? *V: Luomutila voi ilmoittaa lohkoilleen viherlannoitusnurmea (kasvikoodi), mutta tätä alaa ei voi ilmoittaa ekojärjestelmän viherlannoitusalaan. Viherlannoitusala-kasvikoodille maksetaan luomukorvaus, mutta sille ei makseta ekojärjestelmän tukea.*
42. Saako monimuotoisuusriista tuen myös luomussa? *V: Luomukasvintuotantotila voi valita ekojärjestelmän monimuotoisuuspelto-toimenpiteen, mutta sitten lohkolle ei makseta luomukasvintuotannon korvausta (vaan ekojärjestelmän tuki). Luomukotieläintilan korotus lohkolle maksetaan (ja ekojärjestelmän tuki).*